

DYRKNINGSVEJLEDNING

Olieræddike (Raphanus sativus var. oleiformis)

VÆKSTFORM

Olieræddike er en enårig art i korsblomstfamilien. Nogle år kan den overvintre, men den fryser normalt væk i en dansk vinter.

Dens hurtige udvikling af biomasse til jorddække kombineret med pælerodens udvikling i både de øvre og dybere jordlag, gør at olieræddike er efterspurgt som efterafgrøde og mellemafgrøde.

Olieræddike har en dybtgående pælerod med mange siderødder, som kan gennemvokse komprimeret jord. Desuden er olieræddike en fortræffelig forfrugt for korn.

SORTER

Der findes sorter med forskellig resistensgrad mod nematoder, hvilket man gennem flere år har udnyttet til at reducere risikoen for angreb af roecystenematoder i roesædskifter. Olieræddikens evne til at reducere fritlevende nematoder udnyttes også i kartoffelsædskifter. Olieræddike foretrakkes også frem for gul sennep som efterafgrøde for at undgå øget forekomst af rodtiltsvamp.

JORDBUND

Olieræddike kan dyrkes på de fleste jordtyper, men det største frøudbytte opnås på god lermuldet og ikke for svær jord. Jorden skal kunne holde på fugtigheden. Olieræddike trives godt ved pH 6-7 og opefter.

Kolde jorder vil øge risikoen for angreb af svampesygdomme. Lave, humusrige jorder bør undgås, fordi afgrøden bliver tvemoden.

SÆDSKIFTE

Det er en fordel at undgå arealer med problemukrudt som burrenerre, hvidmelet gåsefod (mælde), bleg pileurt, snerlepileurt, hvede, agerkål, agersennep, raps eller andre korsblomstrede spildplanter.

Af hensyn til certificeringen skal der være min. 200 m² til krydsbestøvende sorter/arter og min. 8 år uden den sort af olieræddike i marken. Samme interval skal overholdes til avl af andre korsblomstrede afgrøder. Ræddike kan krydsbestøve med radis og kiddike.

Af hensyn til risiko for angreb af kålbrot og knoldbægersvamp, bør man holde en afstand på 5-6 år mellem dyrkning af olieræddike på samme areal. Knoldbægersvamp kan vedligeholdes i raps, ærter og spinat, hvorfor der bør holdes mindst 4 år imellem disse og olieræddike.

Olieræddike opformerer dog kålbrot i meget mindre grad end gul sennep.

SÅNING

Såbedstilberedning kan påbegyndes tidligt om foråret for at lave falsk såbed og for at varme jorden op. Ræddike er hurtig i fremspiringen og en robust plante.

Udtørring af jorden ved for kraftig harvning bør undgås, og med henblik på bekæmpelse af korsblomstret ukrudt, kan det være hensigtsmæssigt at foretage pløjning tidligt om efteråret og jævne plovuren umiddelbart efter, så frøkrudtet kan få lov til at spire frem.

Tusindkornsvægten varierer mellem 5 og 11 gram. Der sås 3-4 kg/ha ved rækkesåning på 24 eller 48 cm og 4-5 kg/ha ved bredsåning. 30-40 planter pr. m² er tilstrækkeligt.

En sådybde på 2-3 cm er passende i et ensartet, lunt og bekvemt såbed, men først ved såning dybere end 4 cm sker der et kraftigt fald i fremspiringen. Under gunstige betingelser er de første planter fremspiret efter 3-4 dage.

Olieræddike sås når jorden er bekvem. Er fremspiringen uensartet vil blomstring og modning også blive uensartet.

GØDSKNING

Olieræddike har en kvælstofnorm for 2019/2020 på 150 kg N pr. ha samt retningsgivende norm for P og K på hhv. 30 og 80 kg pr. ha.

Ved fosfor- og kaliumtal på henholdsvis 3 og 8 tilføres ca. 25 kg P og 70 kg K pr. ha. Der tilføres 15-20 kg S pr. ha. Olieræddike har samme følsomhed overfor bormangel som raps og roer, så bormangel bør forebygges.

UKRUDT

Olieræddike er en hurtigvoksende afgrøde, som relativt hurtigt dækker jorden. Efter 4-5 uger vil en bredsået afgrøde dække af for ukrudt. Etablering af et falsk såbed kombineret med såning i lun jord og en hurtig fremspiring giver afgrøden et godt forspring til ukrudtet.

Command CS /Centium 36 CS har en godkendelse til mindre anvendelse i olieræddike og har god effekt på burrenerre, fuglegræs, tvetand, ærenpris og hyrdetaske. Der anvendes 0,20-0,25 liter Command CS pr. ha, senest tre dage efter såning eller 0,2-0,25 l Centium 36 CS senest tre dage før fremspiring.

Matrigrøn 72 SG har en godkendelse til mindre anvendelse i olieræddike mod kurvblomstret ukrudt som f.eks. kamille. Der kan anvendes 0,11 kg/ha Matrigrøn 72 SG i bredsået olieræddike, eller 0,14 kg/ha i rækkesåede afgrøder.

Galera har en godkendelse til mindre anvendelse i olieræddike på 0,3 l pr. ha + 0,3 l PG 26N pr. ha i olieræddike mod kamille, burrenerre, snerlepileurt og kan anvendes når planterne har 2-4 løvblade.

Rækkesåning med opfølgende radrensning er en god mulighed såfremt ukrudtstrykket kræver mekanisk renholdelse.

SVAMPESYGDOMME

Knoldbægersvamp kan under fugtige forhold og ved hyp- pig dyrkning af modtagelige afgrøder give alvorlige angreb. Bekæmpelse kan foretages i fuld blomst, inden de første kronblade falder. Folicur Xpert og Amistar er godkendt til mindre anvendelse i olieræddike.

Skulpesvamp kræver ligeledes et fugtigt klima. Bekæmpelse kan foretages, når blomstringen er afsluttet, og skulperne begynder at vokse. Amistar og Folicur Xpert har effekt.

SKADEDYR

Thrips og jordlopper kan angribe de spæde planter ved fremspiringen, men der er ingen midler, der er godkendt i afgrøden.

Glimmerbøsser kan gøre skade i det tidlige knopstadium. Hvis der er 1 bille pr. plante, bør der foretages bekæmpelse. I det sene knopstadium er den vejledende skadetærskel som for vårraps tre glimmerbøsser pr. plante. Plenum 50 WG og Biscaya er godkendt til mindre anvendelse mod glimmerbøsser i korsblomstrede afgrøder.

Herudover er der godkendt en række midler til mindre anvendelse mod sommerfuglelarver og kålmøl, som undertiden kan forekomme i stort antal. Vejledninger til mindre anvendelse kan hentes på [Middelda-tabasen](#).

Snegle kan være ødelæggende i olieræddike, især på knolde pletter eller hvis der har været betydende snegleforekomst i forfrugten. Bekæmpelse kan ske med 7 kg/ha SluXX HP.

HØST

Olieræddike modner fra slutningen af august og er kendetegnet ved at skulperne antager et grønbrunt skær, der efterhånden går over i en grålig farve. Samtidig begynder frøene at blive faste og brunfarvede.

Afgrøden kan skårlægges og høstes efter ca. 2-3 ugers vejring.

En anden mulighed er nedvisning med Reglone en uge efter normal skårlægningstidspunkt med høst 10-15 dage efter sprøjtning. Denne metode kendes bl.a. fra frøavl af radise. Under ustadigt vejr kan høsten problemfrit udsættes på grund af den meget lave spildsømsomhed.

Reglone er godkendt til mindre anvendelse i olieræddike og godkendt med 2,5 l pr. ha til nedvisning af olieræddike.

Rotormejetærskere har ry for at være særdeles velegnet til tærskning af radise, og dette gælder også for olieræddike. De relativt store bløde frø er følsomme overfor tærskeskade. Rotortærskerens skånsomme gribning af skulperne er en ideel måde at sikre udtærskning af frøene med mindst mulig risiko for skade.

TØRRING

Efter tærskning tørres råvaren ned til maks. 9 pct. vand. Ved højere vandprocenter er det fordelagtigt at anvende kold luft de første par dage og derefter hæve temperaturen med ca. 5 °C. Ved levering af råvare bør anvendelse af sugeudstyr eller andet hårdhændet behandling undgås for at forebygge tab af spireevne.

GRUNDINDSTILLING AF MEJETÆRSKEREN

Så lav periferihastighed på rotoren som muligt:

600 omdr./min ved en cylinder-diameter på 760 mm svarer til 25 m/s.

800 omdr./min ved en cylinder-diameter på 760 mm svarer til 32 m/s.

Broafstand:	5- 10 mm Montering af blændplader fortil kan hjælpe på udtærskningen. Fine broer monteres.
Øverste sold:	Lamelåbning 10-12mm
Nederste sold:	Lamelåbning 6 mm
Luftmængde:	Middelstærk (800omdr)

Udbytte

Et normaludbytte ligger på 1000 - 1200 kg/ha.

DYRKNINGSKALENDER**Udlægsareal**

April	Såning Der sås en mængde svarende til 30-40 planter/m ² i et godt gennemarbejdet såbed. Bredsåning 4-5 kg/ha Rækkesåning 3-4 kg/ha Sådybde 2-3 cm.	Maj	Skadedyr Thrips og jordlopper
April	Gødskning 100-110 N, 25 kg P, 70 kg K/ha og 15-20 kg S før såning.	Maj	Frøkrudt Rækkesåede afgrøder kan radrenses Matrigon 72 SG mod kamille, tidsler mm.
April	Frøkrudt Lige efter såning. Command	Juni	Begyndende blomstring Glimmerbøsser bekæmpes med Biscaya eller Plenum 50 WG Skadestærskel: Tidlig knopstadiet: 1 glimmer-bøsse pr. plante. Sen knopstadiet: 3 glimmer-bøsse pr. plante.
		Juli/aug	Svampebekæmpelse
		Aug/sept.	Skårlægning eller nedvisning 2-3 ugers vejring
		September	Høst og tørring

Februar 2023